

Reformáció vagy deformáció?

Több évtizede már, hogy Hegedűs Lóránt püspök úr egyik előadásában kihangsúlyozta, a reformációra (visszaalakításra) azért volt szükség, mert az egyház a középkor folyamán deformálódott (eltorzult). Nagyon fontos ezt kihangsúlyozni, mivel sokan a reformátusok, evangélikusok között is úgy gondolják, hogy a reformátorok új egyházakat hoztak létre. Ezzel érvelnek sokan a katolikusok közül is. Idézet egy hozzám írt levélből:

... van nekem egy levelező nő társam (írónő) katolikus egyházhoz tartozó, aki elvégezte az egyházon belüli szemináriumot, erős fokozatot, pontosan nem tudom, milyen fokú szeminárium, de ami fontos, nagyon járatos az egyház történetében. Igyekszik nekem bebizonyítani, hogy a katolikus egyház az igazi, mert Péter alapította Jézus kérésére, a reformátorok és a többi egyház a sátán hatására kiváltak a katolikus egyházból. Mai világban rengeteg keresztény egyház létezik, mind-egyiknek van megnevezése (miért van annyi sok), de abban az időben, volt csak egy keresztény egyház, milyen neve volt, nem véletlenül katolikus?

Ebből a levélből megtudható, hogy mit tanítanak egy katolikus szemináriumban, és miként gondolkodnak a reformált egyházakról. De mennyire van ez hatással ránk, reformátusokra? Ilyen tanítás alapján van értelme ökuménéről beszélni?

Bizony a református hívek számára is fontos a hitelesítés, és gyarapodás az ismeretekben. A fenti levél alapján gondoljuk végig az ott leírtak igei valóságtartalmát, reformátusságunk áldott küldetését.

- A katolikus szó magyar jelentése: egyetemes, általános. Saj-

nos, ezt nem fordítják le, mert a latin szóhasználat hatásos eszköz egy felekezet kiemelésére. Az Apostoli Hitvallásban valljuk, hogy „Hiszek egy egyetemes keresztyén anyaszent-egyházat.”

- Péter nem alapított egyházat, de még általa alapított gyüleke-

zetről sem olvashatunk. Olvassuk el Szentírásból az Aposto-

lok cselekedeteit, és az apostoli levele-

ket. Pál apostol alapít gyülekezeteket,

de sehol sem tesz említést Péter által

alapított gyülekezetéről. Egyik gyüle-

kezetben tett látogatás alkalmával

olyan magatartást tanúsít Péter, hogy

Pál megfeddi őt, mert nem az evangé-

lium tanítása szerint, hanem képmu-

tatóan viselkedett. Galata levél 2.rész

- Jézus nem kérte Pétert egyházalapí-

tásra, hanem kijelentette: „Te Péter

vagy, és én ezen a kösziklán építem fel

az én egyházamat, ...” (Máté 16,18) Jézus

építi az egyházat, mi : „Csak haszonta-

lan szolgálunk, azt tettük, ami a

kötelességünk volt.” (Lukács 17,10)

- A reformátorok nem váltak ki az

egyetemes egyházból, hanem a pápa

átkozta ki az általa vezetett közösség-

ből Luthert, s mindazokat, akik Szent-

írás tanításának engedelmeskednek, s

nem az eltorzult egyház hagyományai-

it, legendáit követik. Az anyanyelvre

lefordított Biblia arra kényszerítette a 16. századi katolikus

egyházat, hogy zsinatot tartson Trident, mai Trento városá-

ban, ahol 1545-1563 között a zsinati üléseken megpróbálták a

legsükségesebb reformokat bevezetni, de meghagyták a pá-

pai tanítói hivatal elsődlegességét a Szentírással szemben.

Magyarán, a Biblia tanítását csak olyan formában szabad

hinni és hirdetni, ahogy azt a pápa jóváhagyja. Ellenkező

esetben az inkvizíció hallgattatta el a más véleményen levőt.

- Igaz, hogy nagyon sok keresztény felekezet van, de egyház

Wittenberg, a vártemplom ajtaja

Szerkesszük együtt! szeretetnaphtar@gmail.com

Szeretettel hívjuk fel a lelkipásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok figyelmét, hogy gyülekezeti tudósításaikkal, fényképekkel teljesebbé tehetik egyházi életünk naptári összefoglalóját.

A beszámolókat szerkesztőségünk E-mail címére, a szeretetnaphtar@gmail.com vagy postai címére

Ref. Lelkészi Hivatal 076 74 Draňov 216

küldhetik.

Amennyiben nem kapnak visszajelzést elektronikus levelükre, kérem lépjenek telefonos kapcsolatba a szerkesztőséggel.

Kérjük a fotókat, beszámolókat október 20-ig küldjék el, hogy időben eljusson Önökhöz kiadványunk!

Előre is köszönjük a segítségüket.

Csoma László

csak ott van, ahol a hívek egyedül a Szentírás tanítása szerint dicsőítik Istent, annak engedelmeskedve élnek életüket, s a Szentlélek vezetésével újulnak meg hitben, megtisztulva mindentől, ami nem felel meg az Ige mértékének. Egyedüli közbenjárónak Jézus Krisztust vallják, ahogy Ő mondta. „Én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához, csakis én általam. János 14,6 Ennek alapján sem Mária, sem senki más nem lehet közbenjáró, s imádásuk, közbenjárásuk kérése szembe megy Jézus tanításával.

- Az eddig leírtak alapján azt a tanulást is leszűrhetjük, hogy jó dolog az egyház történetében „járatosnak lenni”, de azt em-

berek írják, saját beállítottságuk szerint. Az Igében való „járatoság” nélkül könnyen félrevezethetnek minket, az Igét ugyanis Isten emberei írták a Szentlélek vezetésével. A református hívek az ige alapján állva, újulnak meg hitünkben napoként, mert akkor „**sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.**” Róma 8,38-39

Csoma László

Nem csak II. Erzsébettől, de a régi Európától is búcsúzunk

Csendesen távoznak az életünkben a meghatározó személyiségek. Művészek, tudósok, közéleti szereplők. Akik, mikor még gyermekként, fiatakként megakadt rajtuk a szemünk és megbabonázva bámultuk fellépésüket, szavukat, előadásukat, erejük teljében voltak.

Egy-egy daluk, filmjük, beszédük, mozgásuk, alkotásaik, közéleti szerepük végigkísérte és formálta az életünk. Kortársak voltunk. Ennek megfelelően jelenlétük valami békés állandóságot és kiegyensúlyozottságot nyújtott számunkra a közösen megélt évek, évtizedek alatt. Most meg szinte hetente érkezik egy-egy újabb hír: ez is, az is eltávozott.

Személyesen nem is ismertük őket, mégis úgy érezzük, általuk életünk egy meghatározó szereplője, gondolkodásunk befolyásolója, alakítója, múltunk fontos része távozik mellőlünk. És ahogy telik az idő, egyre több ilyen személyiséget veszítünk. Nekünk pedig marad a búcsú és az emlékezés. És közben magunkban egyre gyakrabban megszólal a kérdés: ki marad velünk? Mi marad nekünk? Csak az emlékek? Csak a régi fényképek?

Legutóbb egy korszakos személyiség, II. Erzsébet tért meg Teremtőjéhez, aki nem csak a brit monarchia képviselője volt, de a huszadik századi Európa egyik utolsó nagy személyisége, ikonja is. A briteknek a monarchiát összetartó uralkodó, Európa népeinek pedig a megnyugtató állandóság jelképe.

Valahogy megszoktuk, hogy történhet bármi, a ködös Albionban Erzsébettel kel és nyugszik a nap. Rajta nem fog az idő. Miniszterelnökök és rendszerek jönnek-mennek, ő pedig mindig marad. Egy olyan időszakot fedett le az uralkodása, amelyben még tudtunk azonosulni azzal a bizonyos régi Nyugat-Európával. Ahová kíváncsiak voltunk, amire figyeltünk és felnéztünk.

Ez a korszak aztán néhány éve minden eresztékében recsegni-ropogni kezdett, Erzsébet halála pedig maga a választóvonal, amely most már mindörökre elválaszt minket attól a régitől. Az erős Nyugat-Európától. Amire már most is nosztalgikusan gondolunk vissza. Mert a jelenben számunkra már csak ez maradt. Egy zsidó-keresztény alapokon felépített kontinens emlékei. Amelyek benne vannak a történelemkönyvekben, míg ki nem cenzúrázzák az eltörléskultúra jegyében, és valamennyire, néhány villanásban, a saját személyes emlékezetünkben is. De már nincsenek benne az európai jelenünkben. Csak az európai magányt vállaló közép-kelet-európai országok mindennapjaiban, amire egyre-másra rácsodálkozik a nyugatról érkező.

Ha szigorúan a tényeket nézzük, egy kicsi, madárcsontú, az évtizedek súlya alatt lassan elfogyatkozó öregasszonytól vett búcsút Európa és a világ azon része, amely még hisz abban az értékrendben, amit az agg uralkodó is képviselt. És amíg hosszú-hosszú percekig szemmel kísértük ezt a mai szemmel talán furcsa, de méltóságteljes, külsőségeiben is történelemidéző, a letűnt időkből ittragadt gyászmenetet, valahogy arra gondoltunk, hogy nem csak Erzsébettől, de attól a régi Európától is búcsúzunk kell. Igen, kell, mert azt is kiszakították az életünkben. És emiatt uralja most a lelkünket a kontinens jelenétől és jövőjétől való félelem. Az a bizonyos „mi lesz velünk?” típusú aggodalom.

Bár a brit gyarmatbirodalommal, az Egyesült Államok európai zászlóshajójával magyarként nem tudunk azonosulni, azt mégis tudjuk és elismerjük, hogy a királynő személyében a kiegyensúlyozottság szimbóluma távozott. Nyomában pedig nem csak birodalma maradt a jövőt firtató kérdéseivel, de az egész konti-

nens is. Amely egykori, jól bevált alapját és értékeit szétörve és kidobálva, most valami rémisztő mátrixot, egy egybefüggő rendszert épít, amiben a múlt már alig-alig ismerhető fel, annál inkább a kommunizmus ördögének ijesztő bájvi-gyora, aki bukása után taktikát váltott.

Most éppen nem az ötágú vöröscsilag és sarló-kalapács fémjelezte földi mennyországot ígéri követőinek, hanem a modernizmusban (f)elszabadult egyén diktatúráját. A huszonegyedik századi modern idiotizmus diadalát. Ott vannak persze a két rendszer azonosságáról árulkodó jelek, amelyek azt jelzik, nincs új a nap alatt. Csak az arculat lett más, a tartalom hozzávetőleg ugyanaz. Például a múltat most is el kell törölni. Ma is üldözendő ellenség a kereszténység. A másként gondolkodók ellen fordítják a társadalom haragját. Az öncenzúra korlátozza a kommunikációt, aki mégis kimondja amire gondol, azt meghurcolják és kirekesztik a társadalomból.

Az új világrendben visszatér az, amittől mi, bő három évtizede, Európa keleti felén még azt reméltük, hogy egy életre megszabadultunk. A liberalizmus és új-marxizmus nászából született szörny-szülött ideológia most nyugati irányból támad. Eltörli a múltat és erőszakosan diktálja a jelent. Béke helyett háborút erőltet, ledönti a kőbe véssett civilizációs értékeket és önös érdekei mentén nyomorúságba dönti saját polgárait is.

II. Erzsébet halála után Nyugat-Európa végleg elköszön a kiegyensúlyozottság, a haladás és a fejlődés évtizedeitől, és keblére öleli a kaoszt. Ebben a füstölő európai jelenben, nekünk, magyaroknak ismét a végvári vitézek szerepe jut. A túlélés küzdelme. Az önvédelem.

A történelem ismétli önmagát.

Fábián Tibor

(A szerző nagyváradi író, újságíró.)

Gyülekezeteink

életéből

Együtt – Veled Egyházmegyei családi délután – Borsi

2022. szeptember 4-én, vasárnap délután került sor a Covid – járvány miatt évekig elnapolt családi délután megvalósítására, a Zempléni Egyházmegye szervezésében. Az alkalom számára a borsi Rákóczi – kastély udvara szolgáltatta a helyszínt, mivel célunk elsősorban a kültéri, családi programok megvalósítása volt. Az egyházmegye vezetősége a rendezvény mottójával is jelezni szeretne volna, milyen fontosnak tartja a járvány miatt meggyengült kapcsolatok megerősítését, elsősorban ember és Isten között, valamint ember és ember között. Mindnyájan megéreztük, hogy jelentős eltávolodás mutatkozik az emberi, családi, ismerősi kapcsolatokban, lelkészként pedig nem lehet nem észrevenni, hogy a templomajtó kilincset is kevesebb kéz fogja meg.

A mintegy négyszáz résztvevő a szabad ég alatt hallgathatta meg a Karcsparti dicsőítőket által előadott énekeket, majd Kassai Gyula és felesége Tímea, keleti gyökerekkel rendelkező, lévői lelkipásztor házaspár tartotta meg nyitóáthitátát. Az alkalmat Kendi Csaba ünnepélyes üdvözlő szavai nyitották meg, majd sor került az előadásokra. Dr. Sáros Aranka történész a Csehszlovák-magyar lakosságcsere tényeiről és következményeiről beszélt, amely előadást, főként az idősebb, még emlékező hallgatóság köny-

nyes szemmel hallgatott.

Ezután, Kiss Miklós, örösi lelkipásztor, tartott pódium-beszélgetést Sterczér Hildával, mentálhigiénés szakemberrel, aki 2004 óta a sziklamászással kezdett foglalkozni, és két nyolcezeres himalájai csúcs megmászását is maga mögött tudhatja. Emellett pedig a Hópárdurc alapítvány vezetője, amely szervezet fejlesztő falmászást és egyéb koncentráció-javító foglalkozásokat tart az arra rászoruló gyermekek számára.

Az előadások idején, a Rákóczi-kastély vezetősége kedvezményes belépőket biztosított az érdeklődők számára, így több csoportban, tárlatvezetést biztosítottak számukra. A csicséri óvoda hagyományos népi játékokkal fogadta a kisgyermekes családokat, akik a játszótér mellett megkóstolhatták a pityókás lángost és egyéb finomságokat is. A kastély udvarán lehetőség nyílt a háztáji vásárra is, ahol kézzel font kosarak, horgolt táskák, játékok, méz és egyéb érdekességek várták a jelenlevőket. A kastély emeleti teraszán kávézás közben beszélgetésekre és az előadások meghallgatására nyílt lehetőség.

A lelki feltöltődésre vágyók számára megnyitották a helyi református műemlék templomot, ahol rövid áhítatot, a lelki elcsendesülést biztosították az érkezők számára.

A rendezvény záró alkalma a helyi kultúrházban valósult meg Benedek Zsolt előadásában, Ádám és Éva címmel, a férfi és nő kapcsolatáról.

A sokrétű családi délután szervezéséért köszönet illeti egyházmegyénk vezetését és tevékeny lelkészeit, Mikos Tamás technikában nyújtott segítségét, valamint a borsi református gyülekezet segítő tagjait és a köztük szolgáló Hozák házaspárt.

Mindezt legyen Istené a dicsőség.

Gy. Sz.

Kereső – az elmúlt 20 évben konfirmáltak találkozója

„...keressétek először Istennek országát...” (Mt 6:33a)

A ladmóci református gyülekezet életében különleges alkalom volt 2022. szeptember 18-a, amikor ünnepi istentisztelet keretén belül konfirmandusok találkozója, pontosabban az elmúlt 20 évben konfirmáltak találkozója került sor. Nt. Spisák István, helyi lelkipásztor a Máté evangéliuma 6:33 szavaival köszöntötte mindazokat, akik elfogadták a gyülekezet meghívását, s a velük érkező szereteteiket, házastársakat és gyermekeiket. Az igehirdetés a Máté evangéliuma 18:12-14 alapján hangzott el: „Mit gondoltok? Ha valamely embernek száz juha van, és egy azok közül eltévelyedik: vajon a kilencvenkilencet nem hagyja-e ott,

és a hegyekre menvén, nem keresi-e azt, amelyik eltévelyedett? És ha történetesen megtalálja azt, bizony mondom néktek, inkább örövend azon, mint a kilencvenkilencen, amely el nem tévelyedett. Ekképpen a ti menygyei Atyátok sem akarja, hogy egy is elveszen e kicsinyek közül.”

Az igehirdetéshez kapcsolódott a Karcsa-parti dicsőítő koncertje és a közös éneklés.

Az áldott alkalom kedélyes beszélgetéssel, szép emlékek felidézésével a kiállított régi konfirmációs fotók böngészésével és közös fotózással zárult. Mindezért legyen Istené a dicsőség.

Spisák István

Biztos tudás és erős hit – A Kárpát-medencei református iskolák közös ünnepélyes a tanévnyitója

Szeptember 17-én tizenegy év után ismét a Felvidék adott otthont a Kárpát-medencei Református Tanévnyitónak. A rimaszombati református templomban ünnepi istentiszteleten harmincnégy oktatási intézmény képviseltette magát.

Géresi Róbert, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspöke az ünnepi istentiszteleten a 2 Tim 1, 12-14 alapján szólt a megjelentekhez. „Isten szeretete és kegyelme által egy ilyen ünnepi alkalommal nyitjuk meg az előttünk álló tanévet. Nagyon sokszor hangzott már el az az üzenet: Őrizd meg a drága kincset. Egy oktatási intézménnyel kapcsolatosan a drága kincs nem más, mint a gyermek, aki a családjában nevelkedik, az oktatási intézményben épül és tanul – s aki a szüleinek a szeme fénye” – ezekkel a gondolatokkal vezette be igehirdetését a püspök.

Beszédében utalt a keresztyén közösségek, intézmények, gyülekezetek, társadalmi szervezetek felelősségére, kérve őket, hogy őrizzék meg a rájuk bízott drága kincset, a szeretteik életét. „Ez a gondolat összhangban van a mi keresztyén

biztonságtételünkkel is” – tette hozzá, majd emlékeztetett arra, hogy már harminc éve élünk egy szabadabb világban, amelyben az egyházak a Kárpát-medencében lehetőséget kaptak intézményeik létrehozására: óvodák, iskolák alapítására és működtetésére. Vannak olyan intézmények, amelyek mögött több évtizedes szolgálat áll, s vannak olyan közösségek, itt a Felvidéken is, amelyek az intézményalapítás helyzetében vannak.

„Egy dinamikus változásnak a valóságát tapasztaljuk meg az egész Kárpát-medencében” – nyomatékosította Géresi Róbert. Az embereknek és a hitvalló közösségeknek is pontosan látniuk kell a kiindulási alapot: azt a kősziklát, amelyre rá tudja építeni az életét az egyén, a család, a gyermek, az egyházi közösségek és az egyházi oktatási intézmények is – tette hozzá.

Hitből fakadó tudás nélkül nem lehet keresztyén életet élni, de keresztyén intézményt sem működtetni. Ha mi, hitben járó emberek megfedelkezünk a hitünknek az alapjáról, – kiben hiszünk, s ki az, aki számunkra fontos, kiben reménykedünk, s hogy Krisztusban eljött isteni kegyelem jelenti számunkra az életet, a megtartatást – akkor teljesen mindegy, hogy mi van kiírva egy intézménynek a falára, s az is, ha keresztyén közösségnek nevezi önmagát egy-egy emberi csoportosulás – intett beszédében a püspök. „Enélkül az alap nélkül nem lehet sem gyülekezetet, sem keresztyén családot, sem keresztyén közösséget, sem egyházat, sem ahhoz kapcsolódó intézményt működtetni.”

Igehirdetése végén hangot adott annak a meggyőződésének, hogy ha hagyjuk a keresztyén hitünknek a sarokköveit szétfolyni és háttérbe szorítani, akkor a lényegét veszítjük el a dolgoknak. „De ezt soha nem szabad megtennünk. Mindig hozzá kell mérnünk saját életünket ah-

hoz a bibliai igazsághoz, amit Krisztus által az ige jelenít meg mindannyiunk életére nézve” – zárta ünnepi gondolatait Géresi Róbert.

A püspök igehirdetése után Édes Enikő, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Közoktatási Tanácsának elnöke köszöntve a megjelenteket, elmondta: „Örömükre szolgál, hogy tizenegy év után ismét a Felvidék adhat otthont a Kárpát-medencei Református Tanévnyitónak.” Majd tolmácsolta a partiumi és erdélyi református egyházkerületek oktatási intézményeinek köszöntését is, akik szintén ezen a napon tartják a tanévnyitó ünnepségüket Nagyenyeden megemlékezve egyúttal az ottani kollégium fennállásának 400. évfordulójáról.

Édes Enikő, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Közoktatási Tanácsának elnöke

„A reformáció a 16. századtól kezdődően Magyarországon nemzetmegtartó erővel bír. Ahogy a török és osztrák elnyomás idején, úgy ma is ez az erő kell, hogy áthassa gyülekezeteink, iskoláink, közösségeink életét” – fogalmazott Édes Enikő, a Közoktatási Tanács elnöke, majd kifejtette, hogy a határon túli, külhoni magyarok jobban érzik a rájuk nehezedő többség veszélyeztető behatásaival szemben a reformáció nemzetmegtartó erejét. „De tudjuk azt is, hogy ez nem egy emberi eszmének köszönhető, hanem a történelem Urának, aki szólt a reformátorok szárával, és hisszük, hogy cselekszik ma is” – tette hozzá.

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinatának nevében Porubán Ferenc főgondnok, a Zsinat világi elnöke köszöntötte a Kárpát-medencei református oktatási tanintézmények küldöttségét, a Magyar Református Egyház tagegyházai oktatási hivatalainak képviselőit, a Zsinati Elnökség megjelent tagjait, valamint a szlovákiai és magyarországi egyházi és közjogi méltóságokat. „Köszönjük, hogy elfogadták meghívásunkat és osztoznak örömünkben. Isten áldja meg együttlétünket!” – mondta rövid köszöntőjében a főgondnok.

Porubán Ferenc, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház főgondnoka

Somogyi Alfréd, a komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánja a felvidéki református oktatás elmúlt száz évének rövid összefoglalóját a jelenlegi helyzet ismeretével kezdte. Elmondta, hogy a Szlovákiai Református Keresztyén Egyházban az elmúlt évben 4 747 gyermek járt hittanórára - 77 alsó tagozatos, 202 teljes szervezettségű alapiskolában, valamint 110 középiskolában.

„Ez statisztikailag azt jelenti, hogy iskolánként - átlagosan 12 hittanosunk volt a 2021-es évben” - jegyezte meg a dékán, aki a tavalyi népszámlálási adatokból kiindulva közölte, hogy a Szlovákiában 86 437 református él, közülük a református hittanosok aránya 5,49 százalék. Szlovákiában 9,29 százalék az alapiskolások aránya az összlakosságon belül, s ebből következtetve a reformátust hittant látogatók aránya jóval az átlag alatt van – közölte a dékán.

Somogyi Alfréd, a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánja

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház - Magyarország Kormányának köszönhetően - a Kárpát-medencei bölcsőde- és óvodaprogram keretében 24 oktatási intézménnyel gyarapodott. Ezek egy része már működik, illetve az indulás előtt állnak. „Nagy dolog ez, hiszen önerőből talán soha nem tudtuk volna elérni ezt az állapotot, másfelől pedig a szlovák állam által generált ellenszélben elérni ezt az eredményt valóban rendkívüli” - tette hozzá.

Felidézte, hogy a 89-es rendszerváltás óta öt református alapiskola kezdte

meg működését: Alistálon, Érsekkétyen, Martoson, Rozsnyón és Vajánban, valamint két gimnázium: a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium, amely az elmúlt évtől Református Oktatási Központként működik, illetve az azóta a diáklétszám miatt megszűnt lévő Czeplédi Péter Református Gimnázium.

A református iskolák képviselői

Somogyi Alfréd előadásában beszélt arról is, hogy Szlovákiában a hittan 2004-től vált kötelezően választhatóvá az állami iskolákban, köszönhetően a szlovák államnak a Vatikánnal 2000-ben kötött államközi szerződésének. A hittankönyvekkel kapcsolatban elmondta, hogy az alapiskolákban a magyarországi Református Pedagógiai Intézet hittankönyveinek a felvidéki viszonyokra adaptált, saját kiadást használják a hitoktatók.

Emlékeztetett arra, hogy 1948-89-es kommunista diktatúra egyházellenes évtizedeiben nem, vagy csak alig volt hitoktatás, holott nem volt megtiltva, viszont megfélemlítésekkel az állam elérte, hogy ne legyenek hittanórák az iskolákban. A hontalanság 1945-48 közötti időszakra utalva közölte: akkor még magyar nyelvű oktatás sem volt Csehszlovákiában.

A két világháború közötti időszak érdekes a számunkra, amikor a trianoni határok nyomán, mintegy 220 ezer felvidéki református került az 1918-ban kikiáltott Csehszlovákiához, s ezzel 137 református iskola és 150 tanító is. A huszas évektől érezhető volt a tanítóhiány az alacsony bérezés miatt, illetve a hűségeskü nyilatkozat miatt. Több iskolát államosítottak, ennek ellenére a református egyház a 30-as évek elején célul tűzte ki ezek visszaszerzését és új iskolák indítását. 1925-ben elindult a saját lelkészképző intézet Losoncon, majd 10 évvel később a Tanítóképző Komáromban. Az 1918 és 38 közötti időszakban az egyház vezetése mindent megtett az egyház és az egyházi iskolarendszer autonómiájának megtartása érdekében - foglalta össze a jelzett időszakot a dékán.

Zárásként, s mintegy biztatásként felidézte az 1934 júniusában, Losoncon

megtartott konventi ülés jegyzőkönyvének egyik passzusát: „Legyenek bármily nehéz körülmények, kényszerítő akadályok, korlátozások, vagy törvényadta gátolások, az iskoláink felett való rendelkezési jogot gyakorolnunk kell. Nem mondhatunk le arról, hogy a mi iskoláinkban a tanítás szelleme ne legyen egyházas, református és magyar! Az iskoláinkat pedig fenn akarjuk tartani utolsó erőnkig, a róluk való gondoskodásnak, az irányításuknak és vezetésüknek a mi kezünkben kell maradni!” – hangsúlyozta Somogyi Alfréd dékán történeti vissztekingésében.

Molnárné Pelle Beáta, a rimaszombati Református Oktatási Központ vezetője

A 2022/23-as tanévet Molnárné Pelle Beáta, a Református Oktatási Központ vezetője nyitotta meg. „Öröm számunkra, hogy második alkalommal adhatunk ott-hont ennek a rendezvénynek, amely kifejezi a közös múltból táplálkozó összetartozásunkat, a jelen hasonló kihívásait és a jövőre vonatkozó közös terveinket függetlenül attól, hogy melyik ország állampolgárai vagyunk” – fogalmazta meg tanévnyitói beszédének elején.

Röviden összefoglalta a rimaszombati Egyesült Protestáns Gimnázium történetét a kezdetektől a mai napig, rámutatva arra, hogy az intézményt 1999-ben indították újra Tompa Mihály Református Gimnázium néven. Rimaszombatban a református oktatási kínálat 2019-ben óvodával, 2020-ban pedig általános iskolával bővült ki, amelyek 2021 szeptembertől közös közigazgatás alatt működnek.

„Minden iskolafokozatnak megvan a maga céljai, hogy a növendékek el-sajátítsák a korosztályuknak megfelelő készségeket és ismereteket. Az óvodai nevelés célja a közösségbe való bekapcsolódás elősegítése és az iskolaelőkészítés. Az általános iskolai nevelés és oktatás célja pedig azoknak az alapkészségeknek a megszerzése, amelyek a munka és a további tanulás szempontjából elengedhetetlenek. A középiskolában a cél az általános műveltség vagy a szakmai képességek és készségek megszerzése” – is-

mertette az egyes oktatási intézmények célját.

Beszédében rámutatott arra, hogy a nevelés mindig érték közvetítés, amellyel a kipróbált értékeket szereték átadni. A református iskolák értékrendjének középpontjában a teremtető Istenről, a megváltó Krisztusról, Isten kegyelméről szóló tanítás állt. „Az életre való felkészítésen túl a református iskolákban fontosabb küldetés is van: felmutatni a tanítványoknak az örök élet lehetőségét. Ezért szeretnénk az évszázados példákat követve, figyelembe véve a jelen kihívásait, értékteremtő és értékformáló munkát végezni ebben a tanévben is” – hangsúlyozta Molnárné Pelle Beáta.

A közös tanévnyitóval kapcsolatban utalt arra, hogy ezzel nemcsak az összetartozást fejezhető ki, hanem lehetőség van a személyes találkozásokon keresztül az egyes intézmények közötti kapcsolat megerősödésére is.

„Céljaink megvalósításában nem kell egyedül harcolnunk. Egymással való közösségben tehetjük ezt meg elkötelezett munkatársainkkal és bízva az Úr Isten gondviselő kegyelmében” – ezekkel a gondolatokkal zárta tanévnyitó beszédét a Református Oktatási Központ igazgatója, Molnárné Pelle Beáta.

Dr. Fürjes Zoltán egyházi és nemzeti kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár Magyarország Kormánya nevében köszöntötte a Kárpát-medencei református oktatási intézmények megjelent képviselőit és az ünnepi gyülekezetet. „Új tanév kezdődött. A diákok arcán kevésbé látom az örömet, de ebben sok minden keveredhez” – utalt a padsorokban, református iskolákat képviselő diákokra tekintve.

Köszönetet mondott a pedagógusoknak a vírussal terhelt időszakban tanúsított elkötelezettségükért, rugalmasságukért és színvonalas szakmai munkájukért, majd a szomszédban dúló háború kapcsán beszélt arról, hogy milyen törékenyek az emberi építmények, de a béke és a jólét is, amelyről azt hittük, örökre a miénk. „A megszokott kihívások mellé újakat kapunk: a hozzánk érkező menekült gyermekek befogadását és oktatását is meg kell oldanunk, a növekvő árak mellett biztosítani kell a jelenléti oktatás feltételeit. Ezek a pedagógusokat, az intézményfenntartókat, a családokat, s a kormányokat együttműködésre és cselekvésre, együttgondolkodásra szorítják.”

A magyar református hitvallók példát mutattak a nehéz időkben is. A ke-

resztyenség ezért nemcsak kultúránk táplálásában és megővésében játszott kulcsszerepet, de méltóságunk és cselekvőképességünk megőrzésében is. Hiszem, ha keresztyén hitünk és kultúránk ezer éven át köszikla lehetett a magyarság és Európa számára, akkor a következő ezer évben is ez adja majd az alapot. S ezért dolgozni kell - hangsúlyozta Fürjes Zoltán, s emlékeztetett arra, hogy az elmúlt tizenkét esztendőben a Kárpát-medencei reformátusság hitből fakadó közösségépítő munkájához az Anyaország igyekezett minden segítséget megadni. Ennek köszönhetően megerősödtek a kárpát-medencei református egyházközösségek, javultak a lelkipásztorok munkakörülményei, szépültek a templomok és fejlődtek az oktatási intézmények, illetve épülhettek.

Beszédét Reményik Sándor intésével, a megmaradás parancsával fejezte be: „Ne hagyjátok a templomot és az iskolát!” Majd hozzátette: Emberlétünk fontos helyszíne a templom, míg emberré válásunk fő színtere az iskola. Biztos tudás és erős hit. E kettőre épülhet sikeres jövőnk.

Géresi Róbert, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke

A Kárpát-medencei református iskolák közös ünnepélyes a tanévnyitóján adakozást hirdettek a Kárpát-medencei Oktatási Alap számára. Az ünnepi istentisztelet Géresi Róbert, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspökének áldásával és a nemzeti imádság eléneklésével zárult.

Kivonulás a rimaszombati református templomból

www.reformata.sk/Iski/Ibolya

Fotó: Szarvas László

Viharban is... Ünnepezt az alistáli gyülekezet és iskola

Szeptember 4-én harangszó hívogatta a kicsiket és nagyokat az alistáli református templomba, hogy közösségben adjanak hálát több okból is Isten megtartó kegyelméért.

Igei szolgálatában Görözdi Miklós, a pozsonyi egyházmegye esperese azzal buzdított bennünket, hogy bár hajónk sokszor viharba kerülhet, félhetünk, aggodhatunk a jelenünk, jövőnk miatt, de van nekünk egy Urunk, aki a tengernek is parancsol. Ha rábízunk magunkat, megadja nekünk az ő békességét.

Görözdi Miklós esperes

Az igehirdetést követően Édes Árpád lelkipásztortól megtudtuk, hogy szinte napra pontosan száz esztendővel ezelőtt hozzánk hasonlóan gyűltek össze a falu és a környék hívei a református templomban, hogy tanúi legyenek a pár nappal korábban érkezett nagyharang felszentelésének.

Az egy évszázaddal ezelőtti prédikációban az espereshez hasonlóan azt hangsúlyozta az akkori lelkész a gyülekezetnek, hogy „amit a világ elveszített, a lelkek békességét, azt csak az Istenbe vetett erős hittel, keresztyéni, vallásos érzéssel találhatja meg”.

Édes Árpád lelkipásztor

Az eltelt száz évben bizonyos dolgok nem változtak: a harangunk rendületlenül hívogatja az Istent kereső embereket, hogy meghallják az üzenetet, az örömhírt, hiszen a világ továbbra sem képes lelki békét nyújtani.

Édes Árpád beszámolója után a gyülekezet Te Deum Laudamus kamarakórusának és az Alistáli Művészeti Alapis-

kola gyermekkórusának szolgálata mellett felcsendült az iskolahimnusz, melynek „Honnan jössz? Hova mész? Mitől félsz? Mit remélsz?” kérdéseire Édes Enikő igazgatónő a jubiláló református iskola nevében adott válaszokat.

A gyermekkórus szolgálata

Harminc esztendővel korábban nyitotta meg újra kapuit az intézmény a diákok előtt. Az azóta eltelt időszak tele volt nehézségekkel, néha a viharok miatt fölkorbácsolt hullámoktól sem az eget, sem az utat nem lehetett látni...

Hosszú évekig látszólag eredménytelennek tűnt a kemény munka, Isten próbára tette az iskolát szerető, iskoláért dolgozó tanítók, szülők, egyháztagok hitét, türelmét. A termés azonban érik, hálával figyeljük szárba szökkenését: intézményünk lélekszámban, anyagi javakban, és hisszük, hogy lelkiekben is növekszik.

Az új tanév megnyitása előtt lélekben megálltunk, hogy a kilencedik osztályosokkal közösen emlékezzünk a nyár folyamán elhunyt diákunkra, Ildikóra, elénekelve kedvenc énekét, melynek sorai így különös jelentőséggel bírnak már számunkra: „Járom a Jézus lábnyomát mind a sírig én, /Az égi Jeruzsálemből árad rám a fény. / Bár vihar dúl, nem sötétül el fenn az égi jel, /Felnézek hittel Jézusra: Ő sosem hagy el”. Ez a lelki kapaszkodó nyújthat vigasztalást, reményt majd a tanévben.

Édes Enikő igazgatónő évnyitó beszédében rámutatott, mennyire fontos, hogy a gyermekeket az iskola és a család összhangban nevelje, így nyújtva biztos alapot a következő keresztyén magyar nemzedéknek.

A református iskolás gyermekek műsorát követően az igazgatónő bemutatta az újonnan érkezett pedagógusokat, akik ünnepélyes fogadalmat tettek. Az intézmény vezetőségében is történt tisztesség-újítás: újabb öt évig Édes Enikő tölti be az

Édes Enikő iskolaigazgató

igazgatói posztot, Polák Katalin pedig az igazgatóhelyettesi feladatkört látja el.

Megemlékezés Ildikóra

Az ünnepi istentiszteletet a kamarakórus Bárdos Lajos Istené az áldás című művével zárta: emberé a munka, emberé a küzdelem, Istené az áldás!

Nemzeti imádságunk eléneklése után szeretetvendégségre hívtuk a gyülekezet apraját és nagyját az iskola nagytermébe, ahol számos odaadó szülő, kolléga, diák és gyülekezeti tag munkájának és összefogásának köszönhetően rengeteg finomság került az asztalokra.

Csodás módon keretezte az ünnepséget az a szívmengető esemény, hogy az egyik jelen lévő anyuka harminc évvel ezelőtt elsősként ült be az induló iskola padjába, most pedig kisfiát kísérte az első osztályba...

100 évvel ezelőtti jegyzőkönyv

Jó szívvel végzett munkát, viharban is látszó eget, és Isten áldását kérem és kívánom magunknak az új tanévben!

www.reformata.sk/

Eszlinger László MelindaFotó: Polák Katalin

Hitben járunk, nem látásban

- Hálaadó istentisztelet Zsarnón

Hosszú évek munkálkodásai után készülhetett el Zsarnón az egyházközség tetőbeépítései parókiája, illetve újulhatott meg az idén a templomhajó tetőzete. Szeptember 18-án, a hálaadó ünnepi alkalomra szinte teljesen megtelt a templom örvendő hívekkel.

Zsarnó, Indulás a hálaadó istentiszteletre

A hálaadó istentiszteleten Molnár Sándor zsinati főtanácsos, rimaszombati lelkipásztor a 2 Kor 5,7 alapján hirdette Isten ígését. Beszéde elején személyes valóságában elárulta, eléggé megijedt a szolgálattól, s feltette magának a kérdést, hogy miért éppen őt kérték fel, hiszen vannak alkalmasabbnak erre a célra, akik nem először végeznének ilyen szolgálatot.

„A szolgálatra való felkérők azonban komolyan gondolták” – mondta a főtanácsos, aki a mai napi újszövetségi igeszakasz alapján a hitben járásról szolt igehirdetésében.

A valós életben sok ember a látásban bízva próbál tájékozódni. Egyedül akar dönteni minden kérdésben. Mikor indul, mikor lép nagyobbat, mikor kisebbet, merre veszi az irányt, mikor és merre fordul. A legtöbb ember úgy gondolja, a rendelkezésére álló információk alapján el tudja dönteni, mikor, mit kell tennie.

„Mi, akik itt vagyunk, Istennek legyen hála, már tudjuk, hogy Mennyei Atyánk a nemlátó látás helyett, a hitben járás lehetőségét kínálja nekünk” – fogalmazott Molnár Sándor hozzátéve, hogy az Úr Jézus Krisztus vállalt nyújtja felénk, és arra biztat, hogy tegyük kezünket a vállára, kövessük őt, engedjük, hogy vezessen minket.

Igehirdetésében felhívta a figyelmet arra, hogy a számunkra láthatatlan világban az Úr Jézus otthonosan mozog. Ismeri a járást, ismeri az Atyához vezető utat, s ha vállára tesszük a kezünket, akkor kész vezetni. „Hitben járni nem jelent mást, mint Istenre támaszkodni. Ráhe-

lyezni kezemet Jézus vállára és engedni, hogy vezessen engem” – tette hozzá Molnár Sándor.

Beszélt arról is, hogy a látható világon túl ott van az, aki a szabadulást munkálja. Aki egész éjjel dolgozik azon, hogy ígérete beteljesüljön, népe megszabaduljon. Ha kell, akkor akár a tengert is kettéválasztja. Példaként említette meg, hogy Pállal együtt az első keresztyének is a hitben való járást vallották akkor is, amikor halálra kínozták őket hitükért. De az ellenreformáció idején elhurcolt lelkészek és tanítók is, a látható dolgok – a börtönajtó, a bilincsek a gálya mellett, számoltak életük Urával, az Úr Jézus Krisztussal.

Hálaadó istentisztelet a zsarnói református templomban

Ha a közösség csak a látható világot szemlélte volna, akkor az összeomlott lelkészak után nem kezdett volna bele egy újnak a megépítésébe. Ha ez a közösség a látható világ szerint gondolkodik, akkor nem fog bele a templom újításába, hiszen ez a munka emberileg és anyagilag is erejükön felül volt. Istennek hála, mindig vannak emberek, akik hitben járnak, és nem látásban – mutatott rá a cselekvés mozgatórugójára a zsarnói gyülekezetben Molnár Sándor zsinati főtanácsos.

„Minden dolgotok szeretetben menjen végbe” /1 Kor 16,14/ ígét idézve ismertette Porubán Fülöp Angéla, a gyülekezet lelkipásztora a parókia és a templom építésének, illetve felújításának történetét.

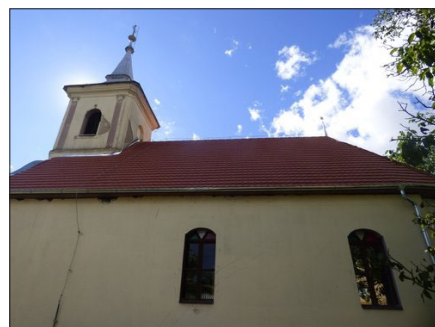
Zsarnó első református, fából készült temploma 1810 tavaszán a lángok martalékává vált, de a gyülekezet még abban az évben hálát ad az új templomáért. 1937-ben bádoggal fedik le a tetőzetét, a

Porubán Fülöp Angéla zsarnói lelkipásztor

hetvenes évek elején pedig nagyobb mértékű felújítást eszközölnek rajta. Az idén, október 22-én lesz ötven éve annak, hogy ünnepi istentiszteleten adtak érte hálát, illetve bocsájtották ki az alkalmon lelkészi szolgálatba az első női református lelkipásztort, Szabóné Híres Erzsébetet. 1984-ben egy nagyobb vihar erősen megrongálta a templom bádoggal fedett tetőzetét.

Az egyházközség parókiája 1868-ban égett le, de egy év alatt megújul, majd 1928-ban átépítik. Negyven évvel később Rudnay Béla lelkipásztor halála után lakatlanná válik. A gyülekezetet Görgöről, Péderből, Szádelőből, Szepsiből szolgálják be. Ez utóbbi helyről Gábor Lajos lelkipásztor, aki 1988-ban szembesül a romos parókiával, majd engedélyt kér a teljes mértékű felújítására, ennek ellenére egy új építésébe kezdenek bele. Ennek okára egy 2000 januárjában írt jegyzőkönyv tanúsága szerint azért volt szükség, mert a réginek a hátsó fala ledőlt, ezért a parókia teljes lebontása mellett döntöttek.

Megújult a zsarnói református templom tetőzete

Porubán Fülöp Angéla visszaemlékezett arra, hogy amikor 2013-ban kihelezték a gyülekezetbe, akkor az épület alsó szintje rendben volt, de nagyon sokat kellett tenni azért az elmúlt években,

hogy az elnyerje mai formáját, s teljesen megújuljon és lakhatóvá válhasson. „Is-tennek hála, lehetőség nyílt az Anyaország nyújtotta támogatásra pályázni, de a hívek is szépen adakoztak” – mondta a lelkipásztor.

A pénzcso magból először a parókia korábbi tetőzetét cserélték le, majd leszigetelték, kiépítették a fűtési rendszert, terasz készült a bejárat elé. A templomban elkészült a villanyhálózat, a Teleki László Alapítványnak köszönhetően pedig a tetőzet cseréje. Örömet fejezte ki, hogy a gyermekekkel való foglalkozásokat ezentúl már komfortosabb környezetben és a hidegebb időszakban fűtött helyiségben tudják megtartani.

A hálaadó istentiszteleten Gábor Lajos, a gyülekezet egykori beszo lga ló lelkipásztora néhány gondolat erejéig betekintést nyújtott a parókia építésének néhány részletébe, majd hálát adott azért, hogy az utódoknak köszönhetően

az egykori reménység mára valósággá válhatott.

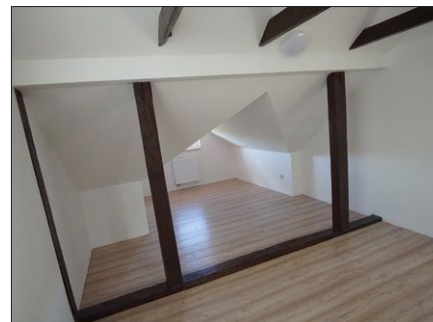
Az istentisztelet után a parókia udvarán Varga Zoltán, az Abaúj-tornai Református Egyházmegye lelkészi főjegyzője, szá dalmási lelkipásztor Zsóka János római katolikus plébánossal együtt áldást adtak az elkészült parókiáért.

Varga Zoltán egyházmegyei főjegyző és Zsóka János római katolikus plébános

A zsarnói gyülekezetnek 103 tagja van,

vasárnaponként átlagosan húszan járnak templomba, nagyobb ünnepek alkalmával akár hatvanan is eljönnek az istentiszteletre. Terveik között szerepel az egykori egyházi iskola épületének a rendbetétele, illetve az anyagiak függvényében az 1810-ben klasszicista templom külső és belső felújítása.

A parókia tetőterének egyik helyisége
Fotó: Király Béla

www.reformata.sk/Cikk-Fotók/Iski/Ibolya

Ima Kárpátaljáért

Egy középkorú nő ül a kicsi, kazettás mennyezetű templom egyik vénséges padjában. Összekulcsolja két kezét, lehunyja szemeit és imádkozik. Egyedül van, semmi sem zavarja áhitatát. Csak egy-egy pad reccsen időnként, ahogy halad benne az idő és a szű. Arra sem figyel fel, hogy valaki, a templomajtóból készíti róla egy gyors képet, majd kions. Az asszony lehajtja fejét, áthatja egy végte len nyugalom és gondola taival az Úrhoz fordul: „Adj békét, nyugalmat, megoldásokat Uram! Egyszerű lelkek vagyunk, akik élni szeretnénk. Békességben.”

Julia Anna Magyarországról érkezett csapatával a kicsi kárpátaljai faluba, ahogy annyiszor. Kisbuszuk tömve volt a legutóbbi otthoni gyűjtésük adományaival. Jótét lelkek szeretetének megannyi tárgyi emlékezetével. Segíteni jöttek. Adni, találkozni, ide a végekre. Eljöttek, mert nem csak adni akartak, de jelenlétükkel is képviselni az ezeréves összetartozást. Lelkeket számlálni, összeölelkezni és mélyen ülő szemekbe nézni; ott, ahol sok-sok magyart, jó száz éve már, „zsebre vágott” a történelem.

És azóta sem enged a szorítása. Éppen ezért az ott élők hozzáad zódtek a túléléshez. Így lettek a megmaradás bajnokai. Minden templomuk, iskolájuk, intézményük, de családi otthonuk is, erről beszél. Erről a szívós életigenlésről. Arról, hogy „magyarnak lenni: büszke gyönyörűség”.

A kis csapat még a hajnali órákban indult, hogy amennyire csak lehet meg

tanulja, megértse, átmentse ezt a kényszer szülte konok megmaradást. Amit a tömbben, az anyaországban élő készen kap és éppen ezért nem, vagy alig becsüli. Ahol magnóról játszá k a Himnuszt és zsebredugott kézzel, rágózva hallgatják. Mert úgy is mindegy. Hát eljöttek, hogy lássák és hallják, hogyan szól itt, a magyar világ végén a nemzeti imádság; itt,

ahol minden magyar szónak tétje van; itt, az ezeréves Kárpátalján.

Bár tele volt a kisbusz minden jóval, de amikor hazafelé indulnak mégis úgy érzik, ők a megajándékozottak. Az ő lelkük telt meg sok apró csodával. Amit csak itt kaphattak, sehol másutt. Furcsa, alig megfogalmazható érzések uralják lelküket. Egyfelől összeszorul a szívük, a látottakra gondolva, ami néhol felért egy időutazással. Másrészt úrrá lesz rajtuk a felszabadság érzése is, ahogy csak egy hazatérő tud örülni, amikor messzi tájról közeledik szeretett otthonához.

Még sok napon át arcok és szavak jelennek meg előttük. Gondolataikban és álmaikban. Ráncos képű öregasszonyok, akik reszkető kézzel kapaszkodtak a kinyújtott kézbe.

Kisfiúk és kislányok, akik néhány perc hallgatás után már önfeledten meséltek mindennapjaikról; iskoláról, barátokról és családról. Számukra Magyarország a nyugat. Az anya. Ahová vágyanak. Utazni, nyaralni, továbbtanulni. Megismer ni és még jobban szeretni...

A csoport tagjai közül leginkább azoknak fénylik a tekintete, akik először

járnak itt. Érzelmi hullámvasúton ülnek és el-elfordulnak, amikor valami „bogár a szemükbe megy”. Nekik még napokig tart megemésztetni mindazt, amiről eddig alig-alig hallottak. Amit most látnak először. „Hiszen ezek a mieink!”, tör fel bennük az érzés és legbelül ott ágaskodik a szégyen: hogy nem tudták ők ezt eddig? A mindennapokkal kapcsolatos otthoni elégedetlenség-hegyeik hirtelen porszemmé törpülnek.

Egy év telt el Juliannáék legutóbbi

kárpátaljai utazása óta. Amelyek kényyszerűen megszakadtak ugyan, de az adományok, a segítség és az ima továbbra is töretlenül haladnak a sok-sok cél felé. Az asszonynak nemrég a szeme elé került az a bizonyos, kicsi kárpátaljai templomban készült kép. Amikor elszakadt egy kis időre a csoporttól és visszamaradt egy rövid fohászra. Hosszú percekig nézi a felvételt, a kis hajlék minden részletét és közben eszébe jut, hogy milyen átható és mélyenülő békességet

nyert abban a kis kálvinista templomban.

Most oltalomért imádkozik. A megmaradásból, ezer éven át jelesre vizsgázott testvéreiért. Kárpátalja sokat szenvedett népe nyerjen oltalmat pásztorló Urától!

„Adj békét, nyugalmat, megoldásokat Uram! Egyszerű lelkek vagyunk, akik élni szeretnénk. Békességben.” Ámen.

Fábián Tibor

Emlékezz vissza....

Költözés Battyánból Szolnocskába

A magyarországi forradalmat követő évben szüleim Szolnocskába költöznek. Az akkori hagyományok szerint a porta férfiágon öröklődik, s mivel nagybátyám felesége családjához költözött, így édesapámnak kellett a tovább vinnie az örökösödési vonalat. Kész tervei voltak a régi családi ház elbontására és új építésére. Célja meg-

valósítása érdekében megvásárolta a fél portát, s megkapta az építési engedélyt is. De az ötvenes években mindez nem volt egyszerű feladat. Nagypám nem kívánta feladni a családi gazdaságot, s ezért rendszeresen fizetnie kellett a „kontingentet”, azaz beszolgáltatni nevetséges árért a termés tetemes hányadát, vagy készpénzben kifizetni az annak megfelelő összeget. Mindez eszköz volt a kommunista hatalom kezében arra, hogy ilyen módon is rákényszerítse a „magángazdákat” gazdaságuk feladására, esetleg a szövetkezetbe történő belépésre. Amerikát megjárta nagypám élete végéig meg volt győződve arról, hogy

megvetett kulák, s a szakmáját önálló iparosként gyakorló mesterember megbízhatatlan kapitalista. A hitben élő embert nem tántorítja el a nehézség, a megbélyegzés, hanem megtanítja arra, hogy életét még inkább Istenre bízza. Így 1958-ban a régi családi ház egy részét elbontva megindult az építkezés, s 1960-ra az új épületbe költözhetett a család. A telekrész és az új ház teljes egészében édesapám tulajdona volt, de külön szobában kaptak helyet nagyszüleim is. Akkor több nemzedék számára épült egy családi ház. Úgy tűnt, a szorgalom meghozza a gyümölcsöt, hisz varrónő édesanyám számára is akadt munka bőven. A falvakban megnyíltak az óvodák, de mivel Szolnocskában még nem volt óvoda, én a Pólyánban tanító óvó nénivel, Kapitány Katalinnal együtt jártam a szomszéd falu már működő intézményébe, nem egyszer gyalog téve meg a két kilométeres utat. Az alapiskola első négy osztályát helyben végezhettem el, ahol osztott tanítási rendben folyt a tanulás. Szüleim elmondása szerint vágytam az iskolába, talán azért is, mert az idős igazgató, Juhász tanító úr, már édesanyámat és keresztapámat

A valamikori családi ház

Baráti társaság az 1950-es években

ez a diktatórikus rendszer életképtelen, és előbb utóbb megbukik, igyekezett a végsőkig kitartani. Persze a hatalom birtokosai látva az erőfeszítéseket, egyre inkább emelték a beszolgáltatandó termények mennyiségét. A festő és mázó szakmunkás édesapámnak éjt nappallá téve kellett dolgoznia, hogy családját eltartsa, kifizesse a kontingens hátralékát, és megvásárolja az építkezési anyagot, ami ismerte a szocialista hiánygazdálkodást, szintén nem volt egyszerű dolog. A szükséges faanyagért például Rózsahegyre (Ružomberok) kellett utaznia. Napjainkban szinte elképzelhetetlen körülmények. Mindez megtévezve egy olyan államrenddel, amelyben a jól gazdálkodó földműves

is tanította Battyánban. Nem is szólított másként, mint „kis Czombos”. Heten kezdtük az első osztályt 1962-ben, igaz, én korkedvezményrel, mert októberi születésű voltam. A mintegy 300 lelkes községben élénk közösségi élet volt. Bálok, rendszeres mozi vetítés, amatőr gyerek- és felnőtt színelőadások mellett, nyáron szombat délutánonként nagy közösségi halászatok. Emlékezetembe véstem a nagy harcsát, amelynek feje és farka kilógott a 1,5 méteres szóó tekenőből. A halászmester ugyanis nagypám volt, aki az ötvenes évek végén gazdasága feladására kényszerült, s az erdőgazdaságnál talált munkát. Erdő, mező és a vizek kiváló és elfogadott ismerőjeként, a halászsákmány tá-

gas udvarunkon került elosztásra. A hatvanas évek második felében vele, és két unokatestvéremmel a közös nyári halászat kedvenc szünidei foglalatosságunk volt.

Nagy örömmel vártuk húgom születését 1964-ben. Sajnos a betegség és a gyász fájdalmát is hordoznunk kellett. Előbb anyai nagymamám távozott közülünk 1966-ban, majd 1968-ban apai nagymamám. Ágyánál

álltam utolsó leheletéig, s nehéz volt megértenem, hogy egy nagy sóhaj után mozdulatlanra vált. Ez volt a nagy találkozásom az elmúlással.

Ezekben az években lezajlott események egyre inkább hatást gyakoroltak gondolkodásomra, lelki világomra. Az évtized közepe táján rendszeressé vált vasárnap délutánonként a Jehova tanúinak látogatása Édesapám nővére már közéjük állt, s apai nagyszüleim egyre inkább elfogadták beszédüket. Most

Színelőadás után. Valamennyien helyi iskolások

azt látta, hogy a Megváltó megy előtte a templomba vezető úton. Ez lett a hitetőknek adott válasz, s nem is maradt következmények nélkül. Meghasonlítás támadt a családban, s velünk egy fedél alatt élő nagyszülők feszültségkeltéssel igyekeztek nyomást gyakorolni ránk. Eredménytelenül, mert az Úr megtartott minket kegyelmében.

Csoma László

Folytatás a következő számban

Fekete Annamária: a bizalom elnyerése a kulcs

Tudok nagyon csendben lenni és figyelni, talán ez az, ami megérinti az embereket, mondja Fekete Annamária, a vajdasági Erzsébet Magazin internetes portál szerkesztője, aki mindig világot akart látni, de a bácskai föld mindenholnan hazahúzta.

A teológia után most történelem szakon tanulsz, miközben a szolgálat egy életmód magazin szerkesztéséhez köt. Hogy kezdődött?

Sokat utazom és nagyon sok emberrel találkozom. Térségünk egyik jellegzetesége, hogy itt az emberek nagyon szeretnek ismerkedni, beszélgetni. Ha elnyerjük a bizalmukat, az egész élettörténetüket megismerjük. Egy kicsit olyan "nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek" érzésem szokott lenni ilyenkor, amíg hallgatom őket. Tudok nagyon csendben lenni és figyelni, talán ez az, ami megérinti őket; a megérzés, hogy őszintén érdeklődöm irántuk. Jelenleg egy erős ortodox környezet veszik körül, és többször is előfordult, hogy megjegyezték: "ha nem nő lennél, azt hinnénk, hogy te valami pap vagy, de így nem tudunk hova tenni, mégis olyan jó volt beszélgetni." Nagyon jólesett, hogy ezt gondolták rólam, mert valóban, teológiát is végeztem. Majd váratlanul beköszöntött a Covid, teljes zárlat lett, elmaradtak az utazások, beszélgetések, a sok hallott történet viszont ott motoszkált a fejemben, és itt jött segítségül az internet.

Először csak a saját üzenőfalamon, később összeállt a magazin elképzelése is.

Külső szemmel nézve egy barátságos, egyszerűségében is kedves arculatú, emberekre és értékekre figyelő, közvetlen stílusú lapnak mondanám az Erzsébet Magazint. Talált?

Igen, talált! Nagyon örülök, ha így látod, mert valóban ez a fő célunk.

Egyébként, miért éppen Erzsébet Magazin?

Nekem személy szerint 3+1 Erzsébet játszott meghatározó szerepet az életemben. Nagyon szerettem Kertész Erzsébet regényeit. Mindig érdekelték a női sorok, életutak, harcok, kitartások. Sok erőt meríték belőlük ma is, és mint történész, ma is sokat tanulmányozom őket. Schäffer Erzsébet írásain is mindig csüngtem, fontos értéknek tartom a mosolyt, a játszani tudást, őszinteséget, a másokra való odafigyelést, az élet valós problémáira való figyelemfelkeltést, az élet apró csodáinak felfedezését... Pásztor Erzsébet színművésznő hangjáért pedig odavagyok. Sokszor azért néztem meg valamit, mert ő is szerepelt benne. Valahogy ezekből az általa alakított szerepekből értettem meg, hogy ideje van a sírásnak, de a nevetésnek is. Mindkettőre szükségünk van. Erzsébet nagynéném könyvtárosként dolgozott, sokszor elvitt magával a könyvek házába, de az egész család nagyon szeret olvasni.

Léleksimogató, Ötletsarok, Olvasólámpa, Találkozások, Íz-varázs... Néhány cím rovataitok közül. Mit képviseltek és mit üzentek írásaitokkal az olvasónak?

A rovat címeinél volt egy-két saját ötletünk, mint a Léleksimogató vagy a Bájosító sarok, de igazából az emberekkel való beszélgetésekből születtek meg. Amiről úgy éreztük, hogy igény lenne rá, azokból állítottuk össze a magazint.

Egy korábbi beszélgetésünkben említetted, hogy bár nem egyházi portál vagytok, de családias, keresztyén értékeken alapuló lapban gondolkodtatok. Manapság sokan elfordulnak a keresztyénségtől, Európa-szerte. Mit gondolsz, hogyan lehet és hogyan érde-

mes ma megszólítani az embereket?

Nagyon sok odafigyeléssel, beszélgetéssel és türelemmel. Egyik tanárom említette egyszer: "mennni kell az emberek közé, le kell ereszkedni hozzájuk." Az emberi szívek tele vannak sebekkel, ezek pedig lassan gyógyulnak. De amikor megérzik, hogy értékesek, fontosak mások számára, és lesznek apróbb feladataik, akkor van esély a sebek gyógyulására.

Kik a szerzőitek?

Szerzőink egyelőre önkéntesek. Mindannyian tanulunk és dolgozunk is a magazin szerkesztése mellett. Vajdaságból, Horvátországból, Felvidékről, Magyarországról voltak eddig írásaink, és már te is írtál nekünk, Erdélyből.

Milyen terveitek vannak a lapépítésben?

Sok tervünk van, folyamatosan építkezünk. Készülünk az új rovataink beindításával, követjük a sok visszajelzést, igyekszünk ezekhez is igazodni. Van, aki írni szeretne nekünk, van aki a faluját szeretné bemutatni, van aki receptet küldene, kertészeti tanácsot, könyvet, filmet mutatna be, találkozni szeretne, játszana. Kérdezik, lehet-e. Igen, lehet, és hamarosan indítjuk is. Úgy érezzük kicsit mindenki lapja lettünk, határon innen és túl. Ez pedig nagy öröm, hiszen összetartozunk.

A külhoni nemzetrészek közül aránylag keveset hallani a Vajdaságról. A nagypolitika szintjén azt látni, hogy soha nem volt még ilyen jó kapcsolat a szerb és magyar állam között. Milyen most magyarként élni a Vajdaságban?

Igen, valóban erről szólnak, az utóbbi időben a tudósítások. Gyakori találkozások, közös beruházások, turizmusfejlesztés, sportesemények, anyaországi támogatások, a szülőföldön való maradás megsegítésére. Én mégis úgy érzékelem, hogy egyre nagyobb az elvándorlás. Aki magyarul szeretne tanulni az egyetemen, itthon nem sok lehetősége van rá, ezért átmegy Magyarországra, és az esetek többségében ott is marad. Egyre több fiatal már a középiskolai tanulmányait is ott kezdi el. Nagy a munkanélküliség, aki kettős állampolgár igyekszik mielőbb útra kelni, a jobb élet reményében. Mindig szíven üt, amikor látom, hogy megint elment valaki, de meg tudom érteni. Sok az idős, egyedül élő ember, nekik sem könnyű a helyzetük. De ez nem csak velünk, magyarokkal van itt így, és talán ez kovácsol bennünket most a legjobban össze. Sok olyan esetet meséltek nekem, hogy két itthoni származású és nemzeti-ségű külföldön találkozott először, sokat beszélgettek, barátok lettek, kintről kezdtek más szemszögből látni az itthoni helyzetet, tényeket, az életet. Letisztázód-

tak események, traumák oldódtak fel, dolgok kerültek helyre, békesség lett. Talán ezeknek a sebeknek is sikerül begyógyulniuk idővel.

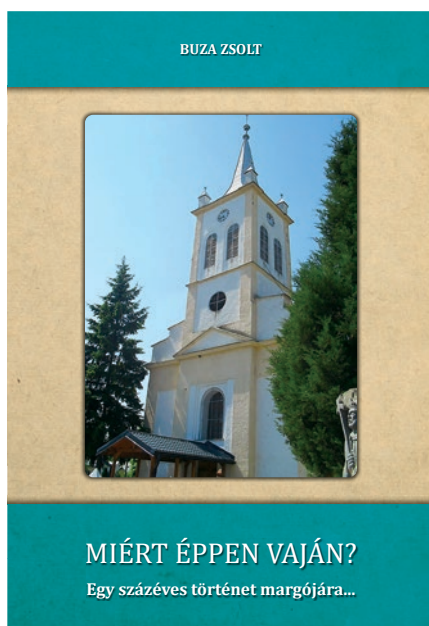
Felvidéken és Magyarországon is megfordultál, mégis inkább hazatértél. Miért?

Felvidék szinte a második otthonom lett. Volt a családukban felvidéki származású, így kicsit olyan volt, mintha hazamentem volna. Pont a legnehezebb vízum korszakban csöppentem oda, néha alig akartak átengedni a határon, mégis ez volt életem legszebb nyolc éve. Komáromtól Túrócszentmártonig szinte mindent bejártam, gyűjtöttem, írtam, fotóztam, hazahoztam. Ma is nagy szeretettel gondolok ottani tanárimra, diáktársaimra, barátaimra és a sok segítőkész emberre. Magyarországon is sokat megfordultam, mert nekem ez magyarként fontos. Mindig világot akartam látni, de az a típus vagyok, aki inkább a világban megtanultakat hozná haza és nem fordítva. Egy idő után nagyon húz haza a bácskai föld, az itthoni táj, az itteni lassú, nyugodt életritmus. Nem szeretem a rohanást. És úgy érzem, Isten épp itt, ezen a helyen szeretne látni engem, ahol vagyok.

Fábián Tibor

MIÉRT ÉPPEN VAJÁN?

Amikor életünk folyamán eljutunk abba a korba, hogy úgy érezzük, át kell adnunk a letűnt idők csodás dolgait, akkor nem tehetünk mást, mint leírni, továbbadni azt, mert kötelez rá egyházunk iránti felelősségtudatunk, de leginkább maga a mindenható Isten, az életnek Ura. Mindent úgy kell továbbadni, hogy mindenki lássa, ez a visszaemlékezés nem a magunk dicsőségét tükrözi, hanem reményt és szeretetet ébreszt úgy az egyes tagokban, mint az egész gyülekezetben is. Úgy kell leírni, hogy lássák, van ilyen út, van ilyen lehetőség, hogy tovább lehet folytatni, tovább lehet haladni ezen az úton, hogy aki olvassa, abban szeretet ébredjen az élet ajándékozója, a Mindenható Isten és a gyülekezet közössége iránt. E könyvnek a szerzője éppen így ír: hitet ébreszt, reményt táplál és szeretetet ad tovább. Megismerhetjük a benne leírt sorokban a gyülekezet történetének egy kicsiny életútját, de az aratások ünnepi pillanatait is. Megmutatja Istenhez és az Úr Jézushoz való ragaszkodását, amelyet a

szerző híven és megragadó hűséggel mutat fel benne. Ez a könyv egy kis református gyülekezet rövid, de nagyon fontos

epizódját örökíti meg, és foglalja magába. E kicsiny közösség Isten iránti szeretetből olyan dolgokat cselekszik és visz véghez, amelyek az utókor számára is példaképpül szolgálhatnak. Mert az akkori gyülekezet minden tagját egy lélek vezérelte: bizonyosságot tenni hitükről és Isten iránti szeretetükről. Ez az érzés hatotta át mindnyájuk szívét és lelkét. Ez vezérelte őket a templom, a parókia és az iskola javításában, hitük erősítésében.

Ezért is fontos az ilyen könyvek kiadása és megjelenítése. Hiszen, ha a későbbi utódok a kezükbe veszik majd és olvasni fogják, felcsillan a szemük és örömmel nyugtázzák, hogy milyen odaadó emberi lelkek voltak az akkori időben is, hogy az akkori nehéz élet ellenére is, mi mindent megtudtak tenni és csinálni Istennek dicsőségére. Én hálát adok Istennek azért, hogy ezt a könyvet kezembe vehettem és elolvashattam, mert számomra is utat mutat a szeretet Urához, a Gondviselő Istenhez.

Zuti Sándor

A Kárpát-medence reformátussága

Új főjegyző az Erdélyi Egyházkerületben

Július elején éves közgyűlést tartott az Erdélyi Református Egyházkerület, ahol Kolumbán Vilmost, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet rektorát választották meg a kerület lelkes főjegyzőjének, miután elődje, Kántor Csaba nyugdíjba vonult. A püspökhelyettes úgy véli, egyháztörténeti tapasztalatai is segíthetik majd a munkáját. Bár a rektori székről igen, a katedráról nem kellett lemondania.

Már több mint egy hónapja, hogy megválasztották az Erdélyi Református Egyházkerület püspökhelyettesének. Hogyan telt ez az egy hónap?

Bár július elején választottak meg, a procedurális eljárások miatt lényegében augusztus elsejétől vagyok hivatalosan is főjegyző. Ettől függetlenül július második felében már volt több, főként protokolláris program, amelyen főjegyzőként voltam jelen, mint például a tusnádfürdői imaházszentelés. Augusztus elején viszont már hivatalosan is főjegyzőként kellett megjelennem Bukarestben egy tanügyminisztériumi megbeszélésen, ahova összehívták a felekezetek képviselőit: új tanügyi törvénytervezetet készít a minisztérium, a tanügyminiszter pedig meg akarta hallgatni az egyházak képviselőinek véleményét is a felekezeti oktatást érintő kérdésekről.

Kolumbán Vilmos / Fotó: Kiss Gábor

Van-e olyan területe az új munkakörének, amely különösen fontos az ön számára?

Hagyományosan a főjegyzői munkakörhöz tartozik az Erdélyi Református Egyházkerület diakóniai munkájának összehangolása, illetve a kuratórium elnöklése. Ez a munkaterület évek óta jól működik, Kató Béla főjegyzősége alatt teljesedett ki igazán. Több szempontból is kiemelt terület ez, mert egyrészt egyre több a rászoruló, akin segíteni kell, másrészt mert úgy néz ki, még több feladat jut majd az egyházaknak ebben a szolgálatban. A román állam felismerte, hogy a diakóniai feladatok egy részét az egyházak sokkal jobban tudják ellátni, mint az állam. Úgy tűnik, hogy ezek némelyikét átadja az egyházaknak települési szinten is, a feladatok ellátásához pedig talán forrásokat is biztosít. Hagyományosan szintén a főjegyző feladata az egyházi nyugdíjintézet elnöklése. Elődömtől, Kántor Csabától jól működő szervezetet vehetek át, amely éppen több nagy befektetést készített elő, például parkolóházat épít. A harmadik, hagyományosan főjegyzői feladat a református tanügy, az oktatás, ahol remélem, hogy a középiskolai tanári és a teológiai, felsőoktatási tapasztalatom sokat fog segíteni abban, hogy tudjunk alkalmazkodni elsősorban a román törvényekhez, és meg tudjuk védeni, meg tudjuk őrizni az egyházi oktatás sajátosságait, értékeit.

Hogyan segíthetik egyháztörténeti tapasztalatai lelkes főjegyzői teendői ellátásában?

A kutatási területem a történelmi tanügyre, iskolatörténetre, liturgiátörténetre és forrásfeltárára is kiterjedt. Azok a jelenségek, amelyek ez előtt két-háromszáz évvel ezelőtt előfordultak, nem sokat változtak mára. Végülisvasva sok száz gyülekezet egyházme-

gyei vizitációs jegyzőkönyvét úgy gondolom, vannak olyan, a jegyzőkönyvekből kiderülő történelmi tapasztalatok, amelyek mindenképpen segítenek abban, hogy másképp lássam a dolgokat és másképpen értelmezzem a jelen eseményeit.

Új tisztsége nem teszi lehetővé korábbi, teológiai rektori feladatai ellátását. Nehéz szívvel válik meg a rektori széktől?

Igen. A napi feladatok megoldása mellett számtalan olyan ügy is volt, amely csak a jövőben hozza meg a gyümölcsöt, mint például az alapjaitól újragondolt és újraírt tanterv, vagy a doktori iskola újraindítása.

A katedráról is le kellett mondania?

Szerencsére nem. Nagyon szeretem a tanítást, a kutatást is. Az elmúlt 22 év alatt sosem éreztem nyűgnek vagy tehernek a tanítást, egy új téma kutatásához pedig szinte gyermeki kíváncsisággal fogtam hozzá. Inkább csak szervezési kérdés, hol találok annyi időt, hogy egyszerre jusson a főjegyzői feladatkörök ellátására és a felsőoktatási és kutatási kérdések megoldására is.

KOLUMBÁN VILMOS JÓZSEF 1974-ben született az erdélyi Baróton, a kolozsvári teológiát 1998-ban végezte el, 2000-től az intézet tanára. 2005-ben szerzett doktori címet a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen, 2018-tól a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet igazgatótanácsának tagja, 2020-tól az intézet rektora. Házas, egy egyetemista fiú és két iskolás lány édesapja.

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknek

A MÚLÓ IDŐT FELRANGOSÍTÓ TALÁLKOZÁS A VATIKÁNBAN FERENC PÁPA ÉS NOVÁK KATALIN ÁLLAMFŐ KÖZÖTT

Gratulálok sok honfitársunk és olvasónk nevében is a ma megvalósult magas szintű diplomáciai látogatáshoz, pápai magánkihallgatáshoz, ami egyszerre volt spirituális csúcstalálkozó is Vatikán és hazánk javára. Ezt a megbeszélés több fontos témája jól bizonyítja: az egyházfő jövőre tervezett látogatása hazánkban, a család, az élet kultúrájának előmozdítása, a fiatalok és a közel-keleti keresztyének helyzete. Ugyanígy szóba került az ukrainai háború és a béke iránti elkötelezettség is. Remeklés volt, ahogyan Köztársasági Elnök Úrhölgy spanyolul is megosztotta gondolatait a Szentatyával.

A Vatikáni Rádióban adott interjú kifejezetten magyar református bizonyágtétel is volt olyan női hangszerelésben, ami láthatóan és hallhatóan még Vértessaljai László adásvezető tudós testvérünket is meghatotta. Kiváltképpen a család és a nők, az anyaság keresztyén szemléletével, s azzal a karakteres, immáron hitvallásos formulává érlett, eddig is szinte minden fontos megnyilatkozásban elhangzó mondattal: „Én hitvalló református keresztyén vagyok...”. Novák Katalin szólt arról is, hogy Jézus Krisztus az, aki katolikusokat más felekezetek tagjaival összeköt. Őreá feltekintve, közös

keresztyén horizont rajzolódik ki. Az interjúnak e szép hitvalló záró részét szó szerint felidézzük Olvasóinknak:

„Az összekötő kapocs Jézus Krisztus, aki bennünket összeköt itt ennél az együttlétnél. Tehát Őhöz szólunk, Belé kapaszkodunk, az Ő segítségét kérjük, és ez az, amiről szintén szó volt Ferenc pápánál is. Lehet, hogy ez egy kicsit patetikusan hangzik, talán nem is hangzik hitelesen egy államfőnek a szájából, de engedjék ezt meg nekem: Ha képesek vagyunk a tekintetünket az Égre emelni és úgy lehajolni az esetekhez, és hogyha a perspektíva számunkra nem négy év, vagy öt év, nem egy elnöki ciklus, hanem az Örökkévalósághoz közelít és ott mérettetik meg az a döntés, amit meghozunk, akkor nagyobb esélyünk van arra, hogy helyes döntéseket hozzunk. Én ezt a megközelítést igyekszem megvalósítani az elnökségem alatt és abban bízom, hogy ehhez az Úristentől az öt év folyamán

mindenkor fogok kapni kellő erőt, bátorságot és alázatot”.

Felrangosított megbeszélést és felrangosító, jó érzést keltő interjút hallottunk. Soli Deo Gloria! Isten áldása maradjon továbbra is Novák Katalin államfőnk, férje életén és a hazánkat is rangosító szolgálatán!

(A teljes interjú olvasható és meghallgatható: <https://www.vaticannews.va/hu/vatikan/news/2022-08/novak-katalin-allamfo-ferenc-papa-vatikani-latogatas-interju.html>)

Írta Dr. Békefy Lajos

BIBLIAOLVASÓ

v e z e r n f o n a l

November

1. K.	2Móz 25	Zsid 7,1-10
2. Sz.	2Móz 26	Zsid 7,11-28
3. Cs.	2Móz 27	Zsid 8,1-5
4. P.	2Móz 28	Zsid 8,6-13
5. Sz.	2Móz 29	Zsid 9,1-14
6. V.	2Móz 30	Zsid 9,15-28
7. H.	2Móz 31	Zsid 10,1-18
8. K.	2Móz 32	Zsid 10,19-39
9. Sz.	2Móz 33	Zsid 11,1-7
10. Cs.	2Móz 34	Zsid 11,8-22
11. P.	2Móz 35	Zsid 11,23-40
12. Sz.	2Móz 36	Zsid 12,1-11
13. V.	2Móz 37	Zsid 12,12-17
14. H.	2Móz 38	Zsid 12,18-29
15. K.	2Móz 39	Zsid 13,1-6
16. Sz.	2Móz 40	Zsid 13,7-25
17. Cs.	JSir 1	Lk 1,1-25
18. P.	JSir 2	Lk 1,26-38
19. Sz.	JSir 3	Lk 1,39-45
20. V.	JSir 4	Lk 1,46-56
21. H.	JSir 5	Lk 1,57-66
22. K.	Dán 1	Lk 1,67-80
23. Sz.	Dán 2,1-23	Lk 2,1-20
24. Cs.	Dán 2,24-49	Lk 2,21-40
25. P.	Dán 3,1-25	Lk 2,41-52
26. Sz.	Dán 3,26-33	Lk 3,1-20
27. V.	Dán 4,1-14	Lk 3,21-38
28. H.	Dán 4,15-34	Lk 4,1-13
29. K.	Dán 5,1-7	Lk 4,14-30
30. Sz.	Dán 5,8-6,1	Lk 4,31-37

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. Az igazságot magamra és az is magára ölte engem; palást és gyanánt volt az én ítéletem. (Jób 29:..)
2. „Nézz ide, nékem, Uram Istenem; meg szemeimet, hogy el ne aludjam a halálra;” (Zsoltárok 13:..)
3. „Útálatos az Úrnál a súly; és a hamis nem jó dolgok.” (Példabeszédek 20:..)
4. „Aki a nézi, nem vet az; és aki sűrű néz, nem arat.” (Prédikátor 11:..)
5. „Ímé, minden enyém, úgy az atyának lelke, mint a fiúnak enyém; amely lélek vétkezik, annak kell meghalni!” (Prédikátor 18:..)
6. „Mert az Fia azért jött, hogy megtartsa, elveszett vala.” (Máté 18:..)
7. „És mikor az ő juhait, előttök megy; és a juhok őt, mert ismerik az ő hangját.” (János ev. 10:..)
8. „Egynek hit Lélek által; másnak pedig gyógyítás azon egy Lélek által;” (1Korinthus 12:..)
9. „Tehát ellenségeitek megmondván néktek az igazat?” (Galata 4:..)
10. „Az Úr pedig a ti szívetekeket az Isten iránt való szeretetre, és iránt való állhatatosságra.” (2Thesszalónika 3:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsóimihályi. Megfejtéseiket **2022. november 15-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Drahnov**, vagy e-mail-ben a **refujsag.csoma@gmail.com** címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

Megfejtők: **POZSONYI E.M.:** Családi Irén, Beke Sarolta – **Nagymegyer;** Halák Rozália – **Pozsony;** özv. Szloboda Anna, özv. Sándor Józsefné – **Réte;** **KOMÁROMI E.M.:** özv. Varga Béláné, Botka Alexandra, Szigeti Szuzsanna – **Bátorkeszi;** Kacz Mária, Baranyai Margit, Pinke Júlia – **Marcelháza;** Tóth Irma, Németh Irén – **Kamocsa;** Császár Vilma – **Deáki;** Farkas Irma – **Negyed;** Fülöp Gulyás Erzsébet – **Párkány;** **BARSI E.M.:** Szalay Ferencné, özv. Demény Lajosné – **Fél;** Szabó Gabriella – **Pozba;** Pásztor Zsófia – **Zselíz;** Fülöp Gizella – **Barsbaracska;** **GÖMÖRI E.M.:** Schiller Mária – **Tornalja;** Jakab Edit – **Jéne;** **ABAÚJ-TORNAI E.M.:** Metti Ferencné, özv. Pataky Bertalanné – **Migléc;** Csáji István – **Nagyida;** özv. Végvári Zoltánné – **Perény;** Juhász András, Juhász Zsuzsanna, Dringus Júlia – **Cséc;** özv. Szabó Gyuláné – **Lucska;** ing. Damko Valéria, özv. Kövesdi Jánosné – **Reste;** Majláth Istvánné – **Kassa;** özv. Komjáty Istvánné, Kerekes Béláné – **Felsőlanc;** özv. Kovács Zoltánné – **Rozsnyó;** **ZEMPLÉNI E.M.:** Kasko János – **Újhely;** Gönczy Júlia – **Bacska;** Kiss Erzsébet – **Nagykövesd;** Kendi Zsuzsanna – **Zétény;** Mladanec Irén – **Bodrogszerdahely;** Rigó Katalin, Egri Klára, Özv. Gerenyi Lászlóné – **Örös;** Máté Etela – **Kiskövesd;** Zelvay Béla – **Szürnyeg;** Czető Pál – **Bély;** Zelenák Éva – **Szentmária;** **UNGI E.M.:** özv. Csicseri Józsefné – **Kisráska;** özv. Ladányi Lászlóné – **Deregyő;** Dupály Csilla, Stépán Mária – **Abara;**

Jutalmazottak: **Családi Irén** – Nagymegyer, **Botka Alexandra** – Bátorkeszi, **Szalay Ferencné** – Fél,

Schiller Mária – Tornalja, **Metti Ferencné** – Migléc, **Mladanec Irén** – Bodrogszerdahely, **Dupály Csilla** – Abara

A Biblia világa

Fiatalkainknak

Az „első” Korinthusi levél

Dióhéjban a városról: Korinthus keletkezését mítoszok és legendák övezik, amelyek szerint az eredetileg Ephyra nevű város királya Sziszüphos volt, aki ravaszul törbe csalta a teheneit eltulajdonító szomszédját. Később a települést átnevezik Korinthus-ról, akiről az a beszéd járta, hogy egyenesen Zeus fia. Sok más legenda övezi a várost, mint például, Bellephorón, Sziszüphos fia, itt szelidíti meg Pegasus-t, a szárnyas lovat.

Lakói eredetileg cserépedények készítésével szereztek hírnevet a településnek – Kr.e. 700-500 évvel az egész földközi- és közel-keleti térséget el tudták látni az úgynevezett fekete mintás cserépedényekkel. Pál apostol valószínűleg ezért is említi meg, hogy „kincsünk cserépedényekben van.”

Korinthus történelme gazdag és fordulatos: zsarnokok, háborúk, rombolások, népiptás, újratelepítés – mindez megspékelve kultúrák, vallások keveredésével, és az erkölcsök romlásával. Olyannyira, hogy az Afrodité temploma, és az ott folyó tivornya és egyéb erkölctelen dolgok hatalmas bevételt jelentettek a kikötőváros számára. Annyira jellemzővé vált a városra ez a fajta magatartás, hogy a görög nyelvben megjelent egy szó: „korinthusiaszkodás”, amellyel az erkölctelen életet jellemezték, valamint szóbeszéd tárgyává vált, hogy nem mindenki engedheti meg magának a korinthusi szórakozást. A város jólétét a díszes épületek, és a gazdagon faragott oszlopok is mutatták, valamint a nyüzsgő társasági és színházi élet.

Pál apostol Korinthusban: A Kr.e. 44-ben lerombolt város Pál apostol idejé-

re (Kr. u. 49 környékén) teljesen újjáépült, és mintegy százezer lakosa volt. Az apostol életében ez volt az első nagyváros, amelynek zsibongásától, színes forgatagától nyilván elámult. Szokásához híven, a helyi zsinagógában tanított, és keresett kapcsolatokat egy gyülekezet kiépítésére. Az Apostolok Cselekedetei 18. fejezete tanúsága szerint azonban, nem járt sikerrel, sőt, Gallió helytartónál is feljelentették azzal a váddal, hogy törvénytelen istentiszteletre csábítja az embereket. Ezután Pál egy Tícius Juszusz pogány ember házában talált menedéket, és az Úrtól kapott indíttatásból (ApCsel 18:10), a pogányok között kezdte igehirdetői munkáját. Kb. másfél évet töltött itt, sátorkészítőként dolgozott, és a munka közben ismerkedett meg Priscillával és Akvilával (Rómából menekülő keresztyének). Velük gyakorlatilag életre

szóló barátságot kötött, és együtt költöztek később Efézusba, s végezték a missziói munkát is.

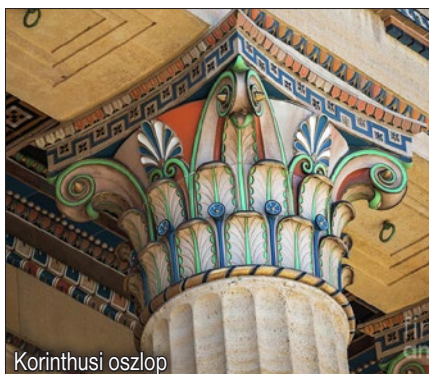
A korinthusi gyülekezet: Nagyon vegyes közösséggel először is azt kellett megértetni, hogy a Krisztus-hit nem egy a sok filozófiai irányzat között. Az Ap-Csel-ből és a Korinthusi levelekből kiderül, hogy asszonyok és férfiak is szolgáltak a gyülekezetben, valamint rabszolgák és szabadok is. Továbbá, a gyülekezetnek sok kérdése volt a helyes keresztyén életvitellel kapcsolatban, amelyeket Pál első levelére válaszolva tettek fel. Az első levél elveszett, ezért is tettem idézőjelbe a címben az „első” szót, mivel ez valójában a második levél, s ebben válaszolja meg a feltett kérdéseket. Ezekből kiderül, hogy milyen gondokkal küzdöttek:

- a szabados életvitelű városban élő keresztyének számára hangsúlyozza az erkölcsi tisztaságot, és a különböző bűnök miatt sorolja fel, kik nem örökölhetik Isten országát: *„Vagy nem tudjátok, hogy igazságtalanok nem örökölhetik Isten országát? Ne tévelyegjete: sem páráznak, sem bálványimádók, sem házasságtörők, sem bujálkodók, sem fajtalanok,¹⁰ sem tolvajok, sem nyerészkedők, sem részegesek, sem rágalmozók, sem harácsolók nem fogják örökölni Isten országát.”* (1Kor 6:9-11)
- Pál a gyülekezetben szolgáló asszonyokra nem tekintett jó szemmel, mivel valószínűleg nem tartották be a szerénység szabályait, és az is lehet, hogy nagyhangúan viszályt is szítottak egymás között. Ezért kemény szavakkal próbál rendet tenni közöttük, amelyekkel – úgy tűnik – egyenesen megtiltja a nők szolgálatát a gyülekezetben (1Kor 11). Felmerül a kérdés, hogy Pál gyűlölte a nőket? Egyrészt, öntudatlanul is, nagy kárt okozott azzal, hogy kemény szavait mind a mai napig felhasználják arra, hogy fékezzék vagy megtiltsák a

nők szolgálatát bizonyos keresztyén közösségekben. Másrészt, egyértelműen ír arról, hogy Krisztusban nincs olyan, hogy nő vagy férfi, mert mindnyájan egyenlőek Előtte (Galata 3:28). Több levelében is világos, hogy a nők szolgálata természetes volt számára a gyülekezetekben, ezért itt csak arra tudunk talán gondolni, hogy konkrétan, a korinthusiak esetében kellett keményen fellépnie bizonyos kialakult helyzetek miatt, melyek széthúzást eredményeztek a gyülekezetben.

Afrodité temploma - számítógépes rekonstrukció

Korinthusi oszlop

- az Úrvacsorát akkoriban úgy végezték, hogy mindenki a magával hozott ételt fogyasztotta el, és ezek az alkalmak szinte lakomákká nőttek ki magukat. Ezért az 1Kor 11:23 verseitől kezdve, leírja, hogy maga az Úrvacsora szerény, szinte szimbolikus és ünnepélyes jellegű, amellyel az „Úrnak halálát hirdetik, amíg eljön.”
- a keresztyéni szeretet értelmezését a „szeretet himnuszában” (1Kor 13) írja

le, amely minden testiségtől mentes, magasabb szintű, Krisztustól megismert, önzetlen, odaadó, önfeláldozó érzés.

- a feltámadás kérdését is részletesen taglalja, mivel a keresztyének egy olyan görög legendákkal átszőtt világban éltek, amely mesék szerint az alvilágban éppen úgy élnek a halottak, mint a fenti élővilágban. Pál apostol ezért a 15. fejezetben beszél arról, hogy Krisztus feltámadása a biztosítéka Isten ígéreteinek, amely azonban nem egy mese, hanem az életnek és az örökéletnek a valósága. Az apostol ezért óva inti őket attól, hogy túl sokat képzeljenek az utolsó feltámadásról vagy éppen, túlságosan leegyszerűsítsék annak felteteleit.

- a 16. fejezetben következetesre és önzetlenségre tanít, hogy az ember ne az utolsó, maradék pénzből akarjon-próbáljon adakozni, hanem már a hét elején (hetente kapták a fizetésüket) tegye félre, amit adakozásra szánt. Így azzal az összeggel már nem kell foglalkoznia, és hasznosan jár el az Úr szolgálatában.

A felsoroltakból is láthatjuk, hogyan próbáltak az első keresztyének egy olyan utat találni, amely járható és élhető. Az életben többet kerestek annál, amit az adott pillanatban meg lehetett tapasztalni. A krisztushitben élő emberek számára egyértelművé vált, hogy Istennek van egy terve a világgal, s így az életük, szolgálatuk és igyekecsük „nem hiábavaló az Úrban” (1Kor 15).

Érdekel a téma? Angol és szlovák nyelven elérhető Tessa Afshar „The thief of Corinth” (Zlodejka z Korintu) író könyve, aki egy kitalált történeten keresztül vezeti az olvasót a korabeli Korinthus városába, s életre kelti az ott élő keresztyének életét és szolgálatát.

Györky Szilvia

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/4377/2022

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Dereglyő 216, 076 74 Dereglyő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • **Terjeszti** a Dereglyő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók: Fábián Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Drahňov-Dereglyő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomda: Marián Györky - MS PRINT